Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878 — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879 — TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 10. — ŠTEV. 10. — NEW YORK, MONDAY, JANUARY 13, 1930. — PONDELJEK, 13. JANUARJA 1930. — VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

KATASTROFALNE POVODNJI V PETIH DRŽAVAH

REKA MISSISSIPPI JE ZAČELA HITRO NARAŠČATI IN JE PONEKOD PRESTOPILA BREGOVE

Iz Kentuckyja, Arkansasa, Mississippija, Tennessee-ja in Vermonta prihajajo poročila o velikih poplavah. — Green River in White River sta prestopili bregove. — Trideset družin se je le z težavo rešilo. — Tisoč petsto prebivalcev ogroženih.

MEMPHIS, Tenn., 12. januarja. — Vsled neprestanih nalivov ob dolenjem teku Mississippija je začel veletok z vsemi svojimi pritoki naraščati.

Razburljiva poročila prihajajo iz Arkansasa, Kentuckyja, Mississippija in Tennessee-ja in bati se je najhujšega.

Ako nalivi ne bodo kmalu ponehali ter bodo vsled tajajočega snega začele vreti nove množine vode v dolino, bo katastrofa neizogibna in morda celo hujša kot je bila pred par leti.

Green River je pri Clahounu, Ky., prestopila bregove, istotako tudi White River in St. Francis River v severnem delu Arkansasa.

Reka Cold Water je pri Greenshawu pretrgala nasip ter preplavila dosti rodovitne zemlje.

Nekaj črnskih družin so morali z motornimi čolni spraviti na varno.

Pri Dyersburgu, Tenn., se je s težavo rešilo trideset družin.

Pri Hickman, Ky., je reka Mississippi prestopila bregove.

SWANTON, Vt., 12. januarja. — V tukajšnjem kraju je bilo resno ogroženih 1500 prebivalcev, ker je Missiquoi reka prestopila bregove. Vse je bilo že pripravljeno na beg, ko je začela proti večeru voda padati. Pritličje tukajšnje tovarne Vermont Marble Company je bilo pod vodo.

Povzročena škoda je precejšnja.

Tudi v par drugih tovarn je vdrla voda, vsledčesar je več sto ljudi brez dela.

ZAROTA ALI PROVOKACIJA?

Vesti o nameravanem atentatu so baje vsledtega širili, da kralju ni bilo treba izdati amnestije.

BRUSELJ, Belgija, 11. januarja. Belgijski časopisi se prepirajo, če so fašistični agenti res nameravali vprizoriti atentat na člane belgijske kraljevske rušine, ali če je bil to komplot radikalnih elementov.

Belgijski list "Soir" je trdil pred krakim, da je nevesta italijanskega prestolonaseldnika pred svojo poroko izrazila željo, da bi bila o priliki njene poroke proglašena splošna amnestija.

Da preprečijo oproščenje jetnikov so dobili fašistični agenti v Bruselju naročilo, naj uvedejo zaroto proti kraljevski družini.

List "Soir" pravi, da je obstajala ta zarota že dva meseca pred poroko.

Pariški poročevalec lista "Nation Belge" pa trdi, da obstaja v francoskem glavnem mestu že več mesecev protifašistična organizacija in da so našle oblasti pri članih te organizacije več bomb in drugega orožja.

Pri znanem protifašistu Bernieru so baje našli zapisnik z imeni raznih protifašistov po francoskih in belgijskih mestih, kjer naj bi se završili atentati.

AMERIŠKI LETALCI BODO VPRIZORILI POLET

HAVANA, Cuba, 11. januarja. — Sedem in dvajset ameriških hidroplanov, ki so sedaj v Mariel pristanišču, bo odšlo v pondeljek v Cienfuegos, da se pridružijo dvajsetim ostalim pri zimskih manevrih.

Oddelek cubanskih aeroplanov je obiskal danes ameriško zračno brodovje ter vprizorilo več poletov. Številni ameriški aeroplani so se pridružili Cubancem, da razvesele goste.

NOVI VIHARJI DIVJAJO PREKO ANGLIJE

LONDON, Anglija, 11. januarja. Po preteku par dni je viharno vreme zopet obiskalo angleške otoke. Parniki, ki so dospeli v Plymouth, so sporočili, da so se morali boriti proti vetru, ki je pihal z naglico sedemdesetih milj na uro.

Wales in druge kraje so obiskali nalivi v spremstvu toče in snega. Iz številnih okrajev poročajo, da so se pojavile povodnji. London, ki je bil dosedaj varen pred silnimi vremenskimi nesrečami, je dobil včeraj popoldne prvi sneg v tej seziji. Kljub temu pa je na tisoče gledalcev prisostvovalo nogometnim igram, ki so se vršile kljub slabemu vremenu.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PROPAGANDA V JUGOSLAVIJI

Med jugoslovanskim vojaštvom kroži knjižica, koje vsebina je naperjena proti sovražnikom Jugoslavije.

DUNAJ, Avstrija, 11. januarja. — Sem je dospel izvod knjižice, katera kroži med jugoslovanskim vojaštvom ter navaja kot sovražnike Jugoslavije Italijane, Avstrijce, Madžare in Bolgare.

Vsebina te knjižice je povzročila v Avstriji pravcato senzacijo, kajti skoraj vsi brez izjeme smatrajo Srbijo za povzročiteljico svetovne vojne.

Knjižico je napisal jugoslovanski polkovnik Vojislav Kostič in razdelili so jo med vojake s privoljenjem vojega ministrstva.

Knjižica vsebuje naslednja ugotovila:

—Vojaki, vstopili ste v armado, da primete za orožje ter se ga uspešno poslužite v slučaju, da bi nas sovražnik napadel.

— Vojaki ste tudi zato, da oprostite rojake, ki ječe pod tujim jarmom.

— Naši sovražniki so: Italijani, Avstrijci, Madžari in Bolgari.

Na šesti strani knjižice je rečeno:

— Mi imamo notranje in zunanje sovražnike. Zunanji sovražniki so oni, ki nas skušajo premagati. To so Italijani, Avstrijci, Madžari in Bolgari. Ž njimi ne moremo biti prijatelji.

— Veliko naših rojakov živi še vedno pod tujim jarmom. Mirno trpe ter pričakujejo od nas rešitve in prostosti.

— Jugoslavija še ni gospodarica vse svoje zemlje. Severna Koroška in severna Štajerska še vedno pripadata k Avstriji.

Jugoslovanski poslanik na Dunaju je zanikal, da je knjižico izdala jugoslovanska vlada. Jugoslovanski odnošaji z Avstrijo so bili vedno prijateljski. Vsledtega je jugoslovanska vlada sklenila knjižico zatreti.

19 POLETNIH HIŠ ZGORELO V BLIŽINI BRIDGEPORTA

BRIDGEPORT, Conn., 11. jan. — Devetnajst manjših poletnih hiš je zgorelo na Fairfied pomolu in požarna bramba je morala stati nedelavna poleg, ker je primanjkovalo vode. Lastninsko škodo cenijo na nekako deset tisoč dolarjev.

DEBATA O SUŠI IN MOKROTI

Danes bo prečitana v kongresu poslanica predsednika Hooverja, ki se tiče preiskave njegove posebne komisije.

WASHINGTON, D. C., 11. jan.— Poročila iz Bele hiše pravijo, da se bo predsednik Hoover v svoji poslanici na kongres pečal s prohibicijo in drugimi odredbami, ki so potrebne za strogo izvedenje postavnih določb.

Njegova poslanica bo temeljila na poročilu Wickershamove komisije, kateri je Hoover poveril preiskavo razmer, ki so nastale vsled prohibicije.

Podrobnosti poslanice zaenkrat še niso znane, vendar se pa domneva, da se predsednik Hoover strinja s predlogi komisije in da bo zahteval od kongresa naglo akcijo.

Predsednikova poslanica bo našla v obeh zbornicah velik odmev, posebno kar se tiče novih dovolil za temeljitejše izvedenje prohibicije.

Najbolj zagrizeni suhači, kot je naprimer senator Harris iz Georgije, pravijo, da bodo zahtevali še več kot je priporočila komisija.

Suhaške sile se bodo pa razdelile, kajti en del bo odobril vladne predloge, drugi se jim bo pa upiral.

Sprejem predlogov Wickershamove komisije je skoro zagotovljen, čeprav se bo vršila glede tega živahna debata.

Komisija priporoča, naj justični department prevzame izvedenje prohibicije in se uvede tesnejše sodelovanje med obmejnimi oblastmi.

FANT USTRELIL POLICISTA V BROOKLYNU

V boju, v katerem je prijel osemnajstletnega mladega fanta, katerega je našel v neki veži, je bil policist William Ryan prestreljen skozi prsi, včeraj popoldne. V Kings County bolnici, kamor so prevedli ranjenega policista, so zdravniki izjavili, da najbrž ne bo okreval. Mladič se piše Raymond Monroe ter je bil šele pred kratkim izpuščen iz poboljševalnice. Obdolžili so ga zaenkrat roparskega napada ter poskušene tatvine.

BORIS BI SE RAD OŽENIL

Bolgarski kralj je obiskal papeža, in posledica tega obiska bo najbrž poroka z italijansko princezinjo.

RIM, Italija, 11. januarja. — Bolgarski kralj Boris III., je bil sprejet včeraj zvečer v avdijenci pri papežu Piju. Vsledtega so bile obnovljene govorice, da se bo najbrž poročil s hčerko italijanskega kralja.

Največja ovira pa je zaenkrat vera, kajti Boris je pravoslavne veroizpovedi. Bolgarski kralj mora biti pravoslaven, ker je v ustavi izrecno rečeno, da mora biti kralj pravoslaven.

Kralj Boris je bil rojen in krščen kot katolik. Njegova mati, prva žena kralja Ferdinanda, je bila princesinja Burbonska iz katoliške družine Burbon-Parma. Zelo je bila udana katoliški cerkvi, kajti rojena je bila v Rimu, in krstil jo je papež Pij IX.

Kralj Ferdinand, ki se je hotel še bolj priljubiti bolgarskemu narodu ter sklenil, da mora Boris izstopiti z katoliške vere. Pisal je papežu, naj da tozadevno dovoljenje. Papež je pa prošnjo ves ogorčen odklonil. Neglede na to, je pa kralj odločil, da mora vstopiti sin v pravoslavno vero, kar se je tudi zgodilo, ko je bil fant dve leti star.

LA FOLLETTE ČLAN FINANČNEGA ODBORA

WASHINGTON, D. C., 11. jan. — Progresivni republikanci so zopet izvojevali zmago nad staro republikansko gardo, ko sta bila imenovana članom senatnega finančnega komiteja senatorja La Follette iz Wisconsina in Thomas iz Idaha. S tem so republikanski starega kova izgubili nad komitejem svojo absolutno kontrolo.

ANGLIJA ODGOVORILA FRANCIJI

PARIZ, Francija, 11. januarja. — Havas agentura je objavila danes zvečer, da je prišel iz Anglije memorandum kot odgovor na sporočilo Francije glede londonske mornariške konference. Vsebina tega odgovora bo objavljena v pondeljek.

OGROMNI NAČRTI SOVJETOV

Sovjetska vlada namerava v tekočem letu potrošiti skoro dve milijardi dolarjev za gradnjo tovarn.

Zadnji teden je bila podpisana pogodba med newyorško arhitektno družbo Alberth Kahn in sovjetsko vlado. Sovjetska vlada bo poverila družbi izvedbo industrijalizacijskega programa. Sovjeti bodo izdali za zgradbo novih tovarn skoro dve milijardi dolarjev.

Sovjetska vlada namerava zgraditi štiri velike tovarne za motorje ter več tovarn za traktorje in poljedeljsko orodje.

Kahnova družba je že lani dobila naročilo za veliko tovarno v Stalingradu v južni Rusiji. Tovarna bo veljala trideset milijonov dolarjev.

Arhitekt Kahn je izjavil, da se hoče Rusijo preleviti v industrijalno deželo in da skuša dobiti v to svrho pomoč Združenih držav.

Kahn je napravil načrte za Fordove, Packard in Hudson tovarne.

V kratkem bo odpotoval s petindvajsetimi inžinirji v Rusijo, ker bo organiziral urade ter najel kakih 4500 inžinirjev in risarjev.

AMERIKANSKI HOTEL V LONDONU

LONDON, Anglija, 11. januarja Najnovejši vzgled "amerikanizacije" Evrope je bilo videti v objavi, da bo zgrajen v bližini Marble Arch nov hotel, ki bo imel dva tisoč sob ter obenem tudi dva tisoč kopališč ali kopeli. To bo največji hotel v vsej Evropi. Z delom bodo pričeli v kratkem in hotel bo dovršen leta 1932. Načrti so bili posledica inšpiracij, katere so dobili pred kratkim inžinirji, ki so v zadnjem času obiskali Ameriko ter se seznanili z ameriškimi metodami. Angleži so sklenili zgraditi poslopje, kjer se bodo počutili Amerikanci "kot doma". Kritiki so dosedaj vedno poudarjali, da je v evropskih hotelih premalo kopalnic, posebno v angleških hotelih.

PAPEŽ PROTI MODERNI VZGOJI

V zadnjem pastirskem listu je papež odločno nastopil proti pretirani telesni in vojaški vzgoji doraščujoče mladine.

VATIKAN CITY, Vatikan, 11. januarja. — Papež Pij XII je izdal pastirski list, v katerem se bavi s fašističnimi idejami glede pravic cerkve in države pri vzgoji otrok.

Kot je bilo pričakovati, je papež mnenja, da je izključno le pravica cerkve vzgajati otroke. Šele za cerkvijo pride država na vrsto.

Država mora paziti nato, da se ne pretirava telesne in vojaške vzgoje doraščujoče generacije.

Papež se sklicuje na ameriško vrhovno sodišče, ki je 1. junija 1925 razsodilo glede nekaj šolskih slučajev v Oregonu, da otrok ni le last države. Papež je proti temu, da bi se fantje in dekleta skupaj vzgajala, češ, da take metode nasprotujejo naravnemu redu.

ŠTEVILO ARMADSIH DEZERTACIJ SE JE ZMANJŠALO

WASHNGTON, D. C., 11. jan. — V zadnjih petih letih se je zmanjšalo število dezercij od 13.760 na 9690, kar znači, da stopajo v armado boljše vrste ljudje.

To je ugotovil včeraj v poslanski zbornici kongresnik Wainright iz New Yorka.

Ugotovilo je bilo posledica predloga kongresnika La Guardie iz New Yorka, naj znaša službeni rok eno leto, mesto treh. Krajši termin službe, — je trdil kongresnik, bi zelo zmanjšal število dezercij.

CARMONA SE JE POSVETOVAL S POLITIKI

LIZBONA, Portugalska, 11. jan. — Portugalski predsednik Carmona se je pričel danes posvetovati s političnimi voditelji, da reši kabinetno krizo, ki je nastala včeraj vsled resignacije ministrstva.

Politični krogi domnevaja, da bo kriza precej dolgotrajna.

PO BOJIH V KABULU

Prva slika, ki je dospela v so deželo iz Kabula v Afganistanu, predoča glavno ulico po boju med Nadir Khanom in vstaškim voditeljem Bača Saknom.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRAH PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din 500	$ 9.35	Lir 100	$ 5.75
" 1000	$18.50	" 200	$ 11.30
" 2500	$ 46.00	" 300	$ 16.80
" 5000	$ 91.00	" 500	$ 27.40
" 10,000	$181.00	" 1000	$ 54.25

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do $30 — 60c; za $50 — $1; za $100 — $2; za $200 — $4; za $300 — $6.

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našimi zvezami v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nami sporazumete glede načina nakazila.

Izpačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street — New York, N. Y.

Telephone: Barclay 0380

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President — Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhatan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

DESETLETNICA LIGE NARODOV

Koncem prejšnjega tedna je minilo deset let, odkar je bila rojena Liga narodov.

Bila je slaba in slabotna, brez denarja in brez doma, pa tudi dosti prijateljev ni imela.

Skeptična Evropa se je ni posebno razveselila.

Njeno delovanje je bila sprva pohlevno in brez vsakega posebnega sadu.

Ker sama ni imela jasno začrtane poti, ni vedela, če bi rekla to ali ono, pa tudi če bi vedela, bi se bala izpregovoriti.

Danes so pa vse države njene članice, z izjemo Združenih držav, Rusije, Mehike, Brazilije in dveh manjših državic.

Danes Ligo narodov vsi rešpektirajo.

Največje civilizacije zro na njo kot jamščino in rešitev, in njeni dosedanji uspehi so sijajni.

Če bi ne bilo Lige narodov, bi že zdavnaj ne bilo avstrijske republike.

V urah največje sile in potrebe ji je dala denar in administratorja.

Če bi ne bilo Lige narodov, bi bila Madžarska bankrotirana.

Če bi ne bilo Lige, kdo ve, kaj bi se zgodilo z 1,000,000 begunci iz Male Azije.

Ko so se s posredovanjem Lige narodov vrnili vojni jetniki na svoje domove ter je bila vojna škoda likvidirana, se je Liga lotila konštruktivnega mirovnega dela.

Nadzoruje mandate ter se zanima za narodnostne manjšine, ki žive pod tujimi zastavami.

Uradniki Lige narodov so se borili priti epidemijam na Poljskem in na Grškem.

Liga narodov je uravnala nevarne mednarodne spore, kot naprimer spor glede Atlantskega otočja, uravnala je poljsko-litavski spor, spore glede gornje Šlezije, Gdanska, Javorine, Memela, Mosula ter bolgarsko-grški spor.

Liga ima štirinajstdeset članov ter si gradi krasno domovanje. Ima 700 trajnih uradnikov in njen proračun za tekočo leto znaša nad pet milijonov dolarjev.

Najsvetejši prostor izmed vseh prostorov Lige je preprosta stena v Ženevi na kateri je preprosta plošča, postavljena na čast Woodrowu Wilsonu, ki je Ligo ustanovil ter je dal zanjo svoje življenje.

SPOR ZARADI DEDŠČINE JANA SOBIESKEGA.

Bivši ravnatelj kemične tovarne na Dunaju in ritmojster avstro-ogrske armade Jan Pooder zahteva potom budimpeštanskega odvetnika dr. Szekeresa od poljske vlade veleposestva kneza Jana Sobieskega, zaplenjena v drugi polovici 18. stoletja. Pooder zahteva veleposestva, ki merijo nad 2 milijona katastrskih jutrov, češ, da je neposredni potomec Jana Sobieskega.

Vnuk Sobieskega se je zatekel po dečovi smrti z grofom Rosenbergom na Madžarsko in se naselil v Raabu, kjer je bil rojen praočetu sedanjega tožitelja Poodra. Svojo zahtevo utemeljuje Pooder s trditvijo, da je za časa konfiskacije veleposestev Jana Sobieskega Poljska ječala pod tujim jarmom in da poljska zakonodaja, izvirajoča iz časov ruske nadvlade, ne more biti pravnoučna. Budimpeštanski odvetnik piše v madžarskih listih, da njegov klijent ni edini, ki se poteguje za veleposestva Jana Sobieskega, kajti njemu samemu je pisal v isti zadevi mornariški kapitan Koppe iz Belgije in tudi bratislavska rodbina Seif toži poljsko državo in bahteva del spornega zemljišča.

Nevarna kupčevalka z dekleti v Senti.

Policija je v Senti aretirala vdovo Katarino Szabados, ki je kupčevala z dekleti. Policija je ugotovila, da je ženska prodala dve 16 letni mladenki z dežele v javno hišo v Somboru. Vdova je lovila dekleta z različnimi darili, svilenimi oblekami, kožuhi in drugo robo na limanice. Policija domneva, da ima več žrtev na vesti.

Primorske novice.

V blagovnem prometu je po vsakokratnih uradnih izkazih med italijanskimi pristanišči na prvem mestu Genova. Daleč za njo sta Trst in Benetke. Lani je bilo v Genovi celotnega blagovnega prometa v titočih ton 7294, v Trstu 2781, v Benetkah 2811. Prejšnje leto je imel Trst 2409, Benetke 2380. Tako so Benetke lansko leto nadkrilile Trst in letošnji razvoj kaže, da ostanejo Benetke na drugem mestu, Trst pa je nazadoval na tretje. Benetke se imajo zahvaliti za svoj napredek v veliki meri v bližini z ogromnimi stroški moderno zgrajenemu obsežnemu industrijskemu pristanišču Marghero, kjer zidajo vedno nove tovarne. Tudi glede trgovine z južno Nemčijo imajo Benetke prednost pred Trstom, ker gre večina blaga čez Brenner.

Med tržaškim Lloydom in družbama Marittima Italiana ter Sitmar so se vodila pogajanja za združitev plovbe s črtami v Orient. V prvi fazi pogajanj je prevladovala misel, da naj se ustanovi nova družba z novimi menom ostal bi le korén Tržaškega Lloyda. Tržaška skupina se je v nadaljnem toku pogajanj temu uprla. Pogajanja za združitev plovbe niso mogla uspeti, ker so brodolastniki in finančniki iz Genove hoteli imeti v združitvi večino. Tržačani so čuli celo to, da bi morda Trst prenehal biti izvožišče v Orient ter bi se orientske črte premestile iz Jadranskega v Tirensko morje, kar bi pomenilo za tržaško luko silen udarec. Lloyd Triestino je imel pred vojno 28.8 milijonov kapitala in 66 ladij s tonažo 278,191, sedaj ima 150 milijonov lir kapitala in 43 ladij s tonažo 208,143.

Po sporazumu med Banko Commerciale Italiana in skupino, ki ima večino akcij Banke Commerciale Triestina, stopi v last prve banke večina akcij druge. Uradno poročilo dostavlja, da obdrži Banca Commerciale Triestina svojo avtonomijo kot velik pokrajinski zavod za Julijsko Tridentsko Benečijo. Fašistični komentar pravi, da se dviga Banca Commerciale Triestina po sporazumu iz osamljenosti, v kateri se je nahajala zadnje čase in v svoji novi funkciji postane važno sredstvo trgovsko-finančne zveze med Srednjo Evropo in Orientom.

V Julijski Krajini je med 4700 učiteljskimi močmi samo 1400 moških. Zato so fašistični zvezni tajniki na svojem zadnjem zborovanju na Brionih sklenili, da se po strankinem vodstvu obrnejo do ministrstva narodne vzgoje, naj pospeši odredbe za izboljšanje šolskih razmer na meji in naj v Julijsko Krajino pošilja za organizačno delo med mladino sposobne učitelje, ki naj bodo primerno plačani. V celi Italiji je danes na ljudskih šolah 95.000 učnih moči, med njimi komaj 20.000 moških.

Na seji istrskega deželnega gospodarskega sveta je poročal predsednik prefekt Leone, da je bil minister Martelli s svojim posetom istrskih premogovnikov zelo zadovoljen. Glede premoga je naglašal, da ga stavi njegovih 7600 kalorij skoro na enako vrednost s kardifskim. Produkcija 20 tisoč to na mesec se lahko zviša na 50 tisoč. Pričakovati je zato ojačenja delovanja istrskih premogovnikov.

Novo ustanovljene šole z nalogo da priučijo otroke za delo, se otvarjajo po središčnih občinah. V ljudskih šolah je bilo doslej do šest, sedem ali osem razredov. Sedaj so omejeni ljudskošolski razredi na pet. Fašistični tisk vprašuje, kaj bo s slovenskimi otroki, ki zaradi oddaljnosti ne bodo mogli hoditi v pripravljalno šolo? Po ljudski šoli ostanjeo z enajstim letom doma brez nadaljne fašistične vzgoje. Listi pričakujejo od ministra Giuliana primernih šolskih odredb.

Jugoslovansko ljudstvo v Julijski Krajini ima sedaj smo dva časopisa "Novi List" in "Istrski List". Fašistični tajniki iz obmejnih provinc so na svojem zadnjem zborovanju razpravljali tudi o drugorodnem tisku, kako da obira spontano sglašanje kmečkega ljudstva s fašizmom. Ker hočejo odstraniti vse, kar je na poti udejstvitvi fašističnih nacijonalnih postulatov, bodo predlagali strankinemu vodstvu ustanovitev obeh navedenih listov.

V bližini Pirana je zgorel trinadstropni hotel "Danieli". Brila je huda burja in hotel je pogorel do tal, preden so prispeli ognjegasci.

BOLJŠEVIŠKA VOHUNKA V PARIZU

Pariška policija se peča z afero, v kateri igra glavno vlogo neznana ruska aristokratka. V pariški "Kavkaški kleti", znanem nočnem lokalu, kamor zahajajo večinoma bogati tujci, se je pojavila nedavno zelo lepa, mlada dama. Ravnatelja podjetja je povedala, da je prispela iz Carigrada in da je bližnja sorodnica bivše ruske vladarske rodbine Romanovih. Po boljševiškem prevratu je morala zapustiti Rusijo. V Carigradu je igrala baje važno vlogo v protiboljševiški propagandi. Opozorila je nase črezvičajko, in ko so postala tla prevroča, je odpotovala v Pariz. Ker ji je zmanjkalo denarja, mora prodati svoj rodbinski nakit, čeprav ji bo zelo težko ločiti se od njega.

Ravnatelj je pripovedoval romantično princesino zgodbo veleindustrijalcu Kiliapicu, ki se je začel zelo zanimati za princeso in njeno usodo. Povabil jo je k svoji mizi in kmalu sta bila dobra prijatelja. Princesa se je preselila kar k njemu. Čez nekaj dni je moral odpotovati iz Pariza in ko se vrnil, ga je čakala neprijetno presenečenje. V stanovanju je bilo vse razmetano, vse omare, predali in blagajna odprti. Služinčadi ni bilo doma. Dozdevna princesa je namreč dala služinčadi dopust, da bi mogla nemoteno vlomiti v blagajno, v kateri je bilo 150,000 frankov.

Do tu bi bilo vse v redu, kajti šlo bil pač samo za rafinirano vlomilko. Toda preiskava je spravila na dan nekaj, kar je daleč presegalo drzen vlom v blagajni. V predalčku nočne omarice, so namreč detektivi našli šatuljo, v kateri so bili dokumenti in potni listi na razna imena. Dokumente je izdala sovjetska vlada. Še bolj se je pa policija zanimala za stroj, podoben računskemu avtomatu. Izkazalo se je, da gre za aparat, s katerim se dajo pojasniti razni sistemi šifer. To je bil dokaz, da je dozdevna princesa v resnici sovjetska vohunka, ki je imela že mnogo opraviti s šifriranimi pismi. Skoro istočasno je neki višji častnik, dodeljen vojnemu ministrstvu evadil neko damo, katere opis se ujema z dozdevno princeso. Dotična dama je častnika posetila v ministrstvu in izrabila to priliko, da je ukradla važne tajne dokumente.

NE KAŠLJAJTE!
Iznebite se teh dušečih, nadležnih kašljev! Zaustavite nadležno šegetanje s Severa's Cough Balsamom. Priljubljeno materam in otrokom nad 49 let. Varno, uspešno. Lekarnarga ima. Dve velikosti, 25c in 50c
Rabi Severa's Cold Tablete
SEVERA'S COUGH BALSAM

Naročite
SLOVENSKO-AMERIKANSKI
KOLEDAR
za leto 1930
ki je letos izredno zanimiv.

POŠLJEMO VAM GA POŠTNINE PROSTO ZA
50c

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 West 18 Street New York, N. Y.

Dopisi.

Bessemer, Pa.

Koncert v Bessemer, Pa., ki ga je priredil g. Svetozar Banovec, je nad vse dobro uspel. Dvorana je bila polna občinstva.

Bil je to prvi koncert v tej naši naselbini in smo torej imeli priliko prvič slišati slovensko pesem od našega slovenskega pevca-umetnika.

Ko je stopil na oder pevec g. Banovec, ga je občinstvo burno pozdravilo.

V programu je bilo 15 pesmi, katere so vsem navzočim jako ugajale. Najraje bi videli, da bi vsake pesem dvakrat ponovil, a to je storil le v dveh slučajih. Vseh pa ni mogel, ker bi mu vzelo preveč časa.

Posebno drugi del programa je napravil dober vtis na občinstvo, ko sta nastopila v narodni noši g. Banovec in Miss Albina Wahčič, ki je pevca spremljala na klavir. Tudi ona je vredna pohvale.

Ta koncert nam bo vedno v spominu. G. Banovcu želimo, da bi imel še dosti koncertov po Ameriki, predno se poda zopet v staro domovino.

Društvo "Krim", št. 97 S. N. P. J. se lepo zahvali za tako veliko udeležbo koncerta.

Rojakom iz Girard, O., East Palestine, O., kakor tudi domačemu občinstvu in iz bližnje okolice, še enkrat lepa hvala vsem skupaj.

John Jevnikar.

Chicago, Ill.

Tukaj so strašno slabe delavske razmere. Vsepovsod je polno brezposelnih. Dela niti kupiti ni mogoče. Pred posredovalnicami za delo stoje policisti in delajo red. Navzlic tem slabim delavskim razmeram se pa včasih malo razveselimo.

Naše žensko društvo "Zvezda" J. S. K. J. priredi v soboto dne 18. januarja ob osmi uri zvečer veselico v Poljski dvorani na 1921 W. 22. St. Na razpolago bodo kranjske klobase in potice. Igrala bo godba bratov Dajčman. Pridite v velikem številu. Tudi Zgaga naj pride, da bo imel kaj pisati v svoji koloni.

Vsem skupaj želim veselo in srečno novo leto.

Frances Laurich,
predsednica.

BLAZNIKOVIH PRATIK —
nimamo več v zalogi. Zato jih ne naročajte.
Knjigarna Glas Naroda.

47 DNI ODTRGANI OD SVETA

Pred dobrim poldrugim mesecem so poročali francoski listi, da je viharno vreme ob bretonski obali odtrgalo od sveta dva čuvaja, ki sta opravljala svojo službo v svetilniku "La Vilille" pred rtom Razom 47 dni se je trudil potem rešilni čoln "Trois Amis", da bi ju zalagal z živili in po možnosti spravil na kopno. Bil je pravcato ljuto bitko z razdivjanimi elementi in le prečestokrat brez najmanjšega uspeha. Krmilo se mu je opetovano razbilo in se je moral vrniti, ne da bi izvršil svojo nalogo. Enkrat se mu je posrečilo, da se je priboril na daljavo 30 m od čeri, na kateri stoji svetilnik, in tedaj so spravili živila po vrveh v nepremočljivih vračah do cilja. Skozi divjanje viharja so začuli radostni krik obeh čuvajev, ki sta se zahvaljevala za te pošiljke, češ, da "imata sedaj vse, česar potrebujeta". Na rešilnem čolnu je bil tudi glavni čuvaj svetilnika Kerninom, ki je bil baš na dopustu, ko se je začel vihar. Po vsej sili se je hotel pridružiti svojima tovarišema in ker ni šlo drugače, se je hotel splaziti do njiju po vrvi, s katero sta sprejemala živila. Tedaj sta zavpila čuvaja: — Ali si znorel? Saj se ubiješ. Tudi brez tebe bova lahko opravila, kaj ne? Ko se je čoln vračal, je Kerninon jokal od jeze in žalosti, da ni mogel do obeh tovarišev. Končno pa so ju vendar rešili, ko se je morje malo pomirilo.

ZAHVALA.

Cenjena
Sakser State Bank!

Vam sporočam, da je moja sestra Hedviga Kramar srečno prišla v Omaho, Nebraska. Postrežba je bila dobra na parniku "Saturnaia", ki je dospel v New York, N. Y. na novega leta dan, 1930. Miss Hedviga Kramar, je bila tudi dobro postrežena v New Yorku, od zastopnika Sakser State Bank. Telegram je bil odposlan v Omaha, Neb. s katerim vlakom in ob katerem času pride v Omaho, zato priporočam rojakom širom Amerike in Canade, ki nameravajo v stari kraj ali dobiti svojce iz starega kraja, se naj obrnejo na Sakser State Bank.

Najlepša hvala za točno postrežbo.

Mrs. Mary Broderick,
2529 S. 12th St., Omaha, Nebr.

POZDRAV!

Pred odhodom s parnikom "Olimpic", pozdravljam prijatelje in vse znance širom Amerike, posebno v Emporium, Pa. Mrs. Frances Zidar in družino, B. Swašnik in družino, Toni Žagar in družino in vse druge v St. Marys in v Kane, Pa., John in Mary Knaus v Masten, Pa.

Na svidenje!

Frank Volk.

BANOVČEVI KONCERTI.

18. januarja: Pittsburgh, Pa.
26. januarja: Claridge, Pa.
2. februarja: Moon Run, Pa.
23. februarja: Cleveland - Newburgh, Ohio.
18. maja: Chicago, Ill., (Orchestra Hall).
25. maja: Milwaukee, Wis.
2. junija: Calumet, Mich.

Naselbine, ki žele imeti koncerte, naj naslovijo svoje dopise na:

Svetozar Banovec,
442 National Ave., Milwaukee, Wis.

Peter Zgaga

Poročilo pravi, da je po nekaterih krajih Srednjega Zapada začelo primanjkovati vode.

Hudo je, če vode manjka. Pa se že kako prestane, če je druge pijače dovolj.

Pijače je pa dovolj na Severu in na Jugu, na Vzhodu in Zapadu in vsepovsod.

*

— Pomagajte predsedniku! Pomagajte predsedniku, — kriče prijatelji prohibicije.

Pri tem pa ne mislijo, da predsednik ne potrebuje nikake pomoči in da prohibiciji ni mogoče pomagati.

*

Mladenič se je ojunačil, položil roko na srce in pričel govoriti: —

— Oh, gospodična, danes ste krasni. Niti jutranja zora na krasnejša. Nobena vila ni lepša od vas. Prisežem vam, da nisem še nikdar videl take lepote.

Ona se je zvonko zasmejala. — Oh, to ste moški, — je vzkliknila. — Deset minut prej mi je vaš prijatelj isto govoril.

Mladenič je bil ves presenečen. — Kaj istotako vam je govoril kot jaz?

— Da, istotako, — je odvrnila.

— Nikar mu ne verjemite, gospodična. On je znan kot največji lažnjivec. Poleg tega je pa tudi precej kratkoviden.

*

Človek, ki hoče biti kavalir, mora biti previdnih besed oziroma govorjenja, da ga ne polomi.

Lepotica, kateri so se pa leta že precej poznala, je pripovedovala takemu kavalirju: —

— Onega človeka tam pa ne morem videti. Veste, kaj je rekel, ko sem ga vprašala, koliko let bi mi priscdil? Rekel je, da trideset. To me je takaj užalilo, da sem mu kar hrbet pokazala.

Kavalir je pa odvrnil: —

— Prav ste storili, gospodična. Jaz tudi ne morem trpeti hinavcev in takih ljudi, ki se laskajo.

*

Sedemletni fantek je bil s svojima dvema sestricama pri stricu na obisku.

Vso soboto in vso nedeljo so nagajali nervoznemu stricu.

— No, kaj je rekel stric? — ga je vprašala mati, ko so se vrnili. — Ali vas je rad imel?

— Oh, pa še kako! — Škoda, — je rekel, — da še psa, mačke in papagaja niste pripeljali seboj....

*

Policijski seržant je vprašal mladega policista: —

— No, ali ste danes kaj posebnega opazili?

— Nič posebnega, — je odvrnil policist. — Neki delavec je padel iz dvanajstega nadstropja na ulico in se ubil.

— No, ali ni to nekaj posebnega? — se je začudil seržant.

— Ne, to ni nič posebnega. Nekaj posebnega bi bilo, če bi ostal živ.

*

Avstrijski uradniki so bili znani po svoji točnosti. Včasi so bili že kar od sile točni.

V davkarijo je prišel kmet, toda je prišel ob času, ko si je gospod davkar že suknjo oblačil.

— Uradne ure so končane, — ga je nahrulil. — Kar pojdite očka.

— Kdaj bo pa jutri davkarija odprta? — je poizvedoval kmetič.

— Ali vam nisem rekel, da so uradne ure končane? Izven uradnih ur pa ne dajem nikakih uradnih pojasnil.

*

— Kdor oglašuje, ta napreduje, — je pisal neki urednik. — Brez dobre reklame si ne morete misliti uspešne trgovine. Ne samo pri ljudeh, tudi v živalskem svetu naletimo na neke vrste reklamo. Le poglejte kokoš, kako kokodajska, kadar znese jajce. Raca pa znese jajce molče. In posledica tega? — Ljudje pojedo na milijone in milijone kurjih jajc, dočim se za račja jajca nihče ne zmeni.

*

Možak si je ogledal muzej ter je stopil tudi v egipčanski oddelek.

V omari je opazil velik vrč, na katerem je bil napis: — V tem vrču se nahaja pepel egipčanske kraljice Nemeze, ki je živela pred štiri tisoč leti.

Možak se je čudom čudil.

— O ti presnete babnice, — je zamrmral, — Kdo bi si mislil, da so že takrat kadile.

STANJE RAČUNOV
Sakser State Bank
dne 31. decembra 1929.

Imetja:		Bremena:	
Gotovina v blagajni in v bankah	$ 48,017.66	Glavnica	$ 100,000.00
Call Loans	$ 75,000.00	Prebitek	$ 50,000.00
Acceptances	$ 20,000.00	Nerazdeljen dobiček	$ 23,878.51
Vrednostni papirji	$1,199,179.49	Posebna reserva	$ 5,000.00
Posojila	$ 68,135.18	Vloge	$1,251,619.61
Narastle obresti	$ 19,093.15	Ostala bremena	$ 3,236.74
Ostala imetja	$ 13,309.38		
	$1,433,734.86		$1,433,734.86

KRATKA DNEVNA ZGODBA

RUDOLF LOEWIT:

KOMEDIJA ZMEŠNJAV

Tilka je bila ljubezniva in dražestna kakor vedno. Vendar je čutil s tankim občutkom zaljubljencev, da se godi v njej neko spremenba, ki je naraščala v zadnjih dneh bolj in bolj in grozila,da mu jo odtuji. Obšel ga je hipen strah, da jo izgubi. Priznal ji je svojo bojazen, delal ji je očitke in jo spraševal o vzroku te spremembe. Tajila je. Ker pa ni odnehal, je menila oklevajoč: "Nežen si in pozoren in vse, kar bi si mogla ženska želeti od moža in jaz te ljubim..." — "Toda?" — "Toda ljubezen me ne ovira, da bi včasi premišljevala..." — "O čem? No, da, jaz sem danes še mlada, poželjena in mi je mogoče, da se preskrbim, ti pa nisi več prost, poročen si in — kaj bo z mano, ko postanem starejša?" Hotel je odgovoriti, ona je odmignila. "Vem, kaj hočeš povedati, a ne gre za mojo preskrbo. Mene tlači skrivnostnost in nemoralnost najinega razmerja. Nočem, da bi se s svojo ljubeznijo vedno skrivala, da bi se tresla ob vsakem sestanku, da bi premišljevala in si očitala ob vsaki nežnosti. Hočem imeti moža, ki bo tudi resnično vesel moj, ki mi ga ne bo mogel nihče jemati in bi bi se mogla priznati njegovo odkrito in pred vsem svetom." Žalostno je sklenil roke. Pogladila ga je po laseh. "Vem, da te žalostim. A ker sva že pri tem predmetu, je bolje, da si pojasniva vse. Kajti kakor je sedaj, ne sme in ne more dalje. Nama obema bo enako težko in bolestno, a morda si bova nekoč pozneje hvaležno, da sva bila danes tako odkrita in iskrena in da sem rekla: morava narazen." Boril se je sam s seboj, kaj bi sklenil. Strastno jo je prijel za roko, a ona mu jo je počasi izmaknila. "Ne, ne, nočem ti ničesar prigovarjati in ni potrebno, da bi se prehitel in odločil v razburjenju tega trenutka. Dobiva se zakor običajno v petek. Jutri imaš ves dan na razpolago, da vse mirno premisliš. Če bi se pa jutri ne odločil, ko mirno premisliš in ne bom, vplivala jaz nate, tedaj..." — "Tedaj?" — "Tedaj... bi te prosila ... da ne priideš več."

Noč in naslednji dan in naslednjo noč pred petkom je prebil v mukah. Ponoči ni spal in če je zadremal, se je takoj prestrašeno prebudil; podnevi pa je hodil kakor v omotici. V petek predpoldne se je to stanje stopnjevalo do neznosnosti. Glava ga je bolela, v žilah mu je plal tekoč ogenj in telo mu je mrzlično vzdrhtevalo in čim dalje bolj vroč boj se je bil v njem med ljubeznijo in dolžnostjo. A kolikor se je trudil, poti vendarle ni našel. Stokrat si je rekel, da bi moral zbrati samo potrebno množino brutalnosti in postaviti čisto preprosto debelo črto pod vse, kar je bilo doslej, ne da bi se brigal za kakšne ozire. Predstavljal si je, kako solnčno in radostno bi bilo njegovo življenje ob strani tega dekleta. V takšnih hipih je vedel, če bi sedaj odbila uri tri, bi ne pomišljal več — zgrabil bi za suknjo in klobuk ter bi stekel k njej kakor brez zavesti. Nemogoče, razburljivo počasi se je plazil čas. Vedno znova so ga grabili pomisleki in so ga vračali k lastni ženi. Stokrat si je rekel: — Kaj ti je storila, da hočeš raniti in ponižati na takšen način prav njo, ki je bila vedno nesebična in požrtvovalna? Napol nor in brez cilja je pohajal po mestu, spomnil se je, da je čas za kosilo in da ne bi vzbujal predčasne pozornosti, se je podal domov. Pri mizi se je prisilil do pomenka in govoril je celo z nekakšno živahnostjo. Ta živahnost pa je bila v opreki z zvokom njegovega glasu in nenaravna, kakršna je pač pri ljudeh, ki hočejo druge prepričati o nečem, v kar sami ne verjamejo. Po kosilu sta odšla v salon. Njegovi pogledi so viseli na uri, ki je visela na nasprotno steni. Bilo je čez poltri. Polastila se ga je silna razburjenost. Da bi mu ne bilo treba govoriti, se je zatopil brez zanimanja v časnik. A med tem opravilom je opazoval, kako mu ona s svojimi čudovito oblikovanimi, ozkimi rokami naliva čaj in kako skrbno mu je vse pripravljala in urejala. In med tem, ko je nesel skodelico k ustom in se spet zazrl v časnik, je premišljeval kaj bo počela, ko on ne bo več sedel poleg nje; in ko je v drugič okušal čaj mu je pogled pcromal do ure in začudil se je, kako hitro mineva čas. Premišljeval je, kako bo v salonu z njegovo lepo opravo, z antično vitrino in rdečo perzijsko preprogo, kako bo v salonu, ki si ga je uredil po svojemu okusu in po svojih navodilih, ko ga ne bo več tu. In med tem ko je počasi srebal čaj, je pogledal na uro, ki je kazala sedaj štiri minute čez tri četrt na tri, a je obsedel in ostal. Žena je morala opaziti njegove opetovane poglede na uro. "Ali ne greš v klub? Danes je petek." Ponižno in enakomerno se je glasilo nje vprašanje. Vendarle je bilo v njenem očesu nekakšen odsev preplašene napetosti in skrbi. Začutil je nje pogled in se mu je zdel kakor obtožba. "Da, seveda grem," je menil brezbrižno, "skoraj bi bilo pozabil." Poslovil se je. Stopil je v svojo sobo. Hitro je tam papisal nekoliko vrstic, v katerih je obžaloval, da mu danes ni mogoče priti, in ki jih je zaprl v ovitek s Tilkinim naslovom. Pismo je oddal spodaj na križišču nekemu postrežčku.

Njegova žena je bila med tem še vedno v salonu. Stopila je k oknu in gledala za njim, dokler ni izza oglom. Tedaj je stopila od okna in stekla k telefonu: "Halo, Adolf, ljubček? Ne bodi nestrpen, če se danes malo zakasnim; ni moja krivda. Tem hitreje se bom sedaj oblekla in najpozneje čez eno uro bom pri tebi."

IDEALNA DVORANA

Pri zadnjem simfoničnem koncertu v Philadelphiji je izžvižgal del poslušalcev neki preveč napredni opus. Dirigent Stokovski je zahteval red in prosil, naj mu tudi ne ploskajo. Po koncertu je rekel občinstvu, da bi želel nastopati v popolnoma temni dvorani, kjer bi delile posebne pregraje vsak sedež od drugega. Godba je popolnoma duševen pojav. Senca skladatelja se prikaže v dvorani obenem z zvoki njegovega dela. Ploskanje kakor tudi žvižganje samo moti izvajanje, ker nista predvidena v skladateljevem rokopisu.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove. —

Uprava lista.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvovrstne brzoparnike.

Tudi nedržavljani zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povratev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in tisti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanje eden mesec pred nameravanim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka, je najbolje, da v prošnji označiju, naj ze jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a izvotni vizeji se izdajajo samo onim prosilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Starši ameriških državljanov, možje ameriških državljank, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Češki državnik o Sokolu kraljevine Jugoslavije.

Povodom vstopa Jugoslovenskega sokolskega saveza v novega "Sokola kraljevine Jugoslavije" je napisal podpredsednik češkoslovaškega senata bivši minister Vaclav Klofač v "Češkem Slovu" uvodnik, ki kaže, kako pojmujejo Čehi pomen naše nove vsesokolske organizacije.

Klofač pravi med drugim:

"Dva problema sta v Jugoslaviji glavna in najvažnejša. Mladi narod, v katerem so zaradi stoletne razdvojenosti ni mogel razviti enotni kulturni, gospodarski in socijalni tisk in zato tudi ne čut narodne solidarnosti in zavest narodnega edinstva, mora biti k temu sistematično vzgojen. Taka vzgoja ni le šolska, temveč v še večji meri življenska, organizacijska, moralna. Po mojem nazoru mora država sama vzeti to vzgojo v roke, zlasti če moči privatnih organizacij za to niso dovolj jake in če obstoja nevarnost centrifugalnih tendenc.— Jugoslovenski narod je povrh v taki situaciji, da mora organizirati svoje mlade sile, da bi se mogel uveljaviti kot faktor miru in napredka v Evropi in pred vsem na Balkanu in da bi na drugi strani bil v stanu odbijati vse napade na svojo neodvisnost in integriteto. V novem zakonu o telesni vzgoji vidim jamstvo za delo v tej dvojni smeri.

Mi prijatelji Jugoslavije smo vedno s skrbjo gledali, kako v divjem medsebojnem boju političnih strank zanemarja vprašanje sistematične narodne in državne vzgoje. Jugoslovenski Sokol je sigurno v tem oziru storil, kar je mogel, vendar njegove sile pri najboljši volji niso bile zadostne. Država potrebuje iz eksistenčnih razlogov mnogo več in samo država more izvršiti, česar organizacijsko nobena dosedanja prostovoljna organizacija ne zmore. Za mene sta glavno cilj in ideja. Ali se hoče delovati sokolsko ali protisokolsko? Iz proglasa jugoslovenskega Sokolstva vidim, da država usvaja misel sokolsko kot osnovo vsega stremljenja in da ima, kar je bila doslej ideja tisočev, postati vodilna misel vsega prebivalstva Jugoslavije.

Smatram, da morejo novo ero državne telesne vzgoje, podpirani od avtoritete cele države, provesti najlažje oni možje, ki so doslej požrtvovalno vodili Sokolstvo. Jugoslovensko Sokolstvo zato dejansko izpuščeno biti ne more, razpuščeno more biti le ono, kar je protisokolsko in protijugoslovensko, vse, kar ne razume, da demokracija ni samo v formi, temveč pred vsem v duhu in ciljih. Tudi staro ime 'Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev' je sedaj izginilo, tu je Jugoslavija, tu so Jugosloveni, združeni v močno enoto in za to enoto je treba sedaj krepke in enotne vzgoje od Štipa in Vardarja do Maribora. Duh mlade jugoslovenske demokracije zahteva v prvi vsti ojačitev državljanske zavesti in čuta narodne solidarnosti, kar je oboje prvi pogoj, da se demokracija razvije tudi po formalni strani.

Na novo organizacijo v Jugoslaviji gledam s stališča človeka, za katerega je državna in narodna politika prva stvar. Kot Sokol verujem, da bo nova organizacija izvajala sokolski program, v najširših vrstah jugoslovenskega naroda. To znači že samo na sebi mogočno ojačanje državne in narodne misli.

Razume se, da je končni uspeh stvar razvoja in dobre volje vseh činiteljev, ki so policani k sodelovanju. Sigurno smemo predpostavljati, da imata to dobro voljo vlada Petra Živkovića in jugoslovensko Sokolstvo. Duh in čin sta vse. Ako bosta sokolska duh in čin, potem bomo temu novemu delu izkazovali isto simpatijo, ki smo jo izkazovali Jugoslovenskem sokolskemu savezu. Simpatizirali bomo z vsem, kar zanese v jugoslovenski narod sokolskega duha in nobenega razloga nimamo biti nezadovoljni, če bo z razumno in krepko vzgojo izgnan nesokolski in protijugoslovenski duh iz bratske države."

KRALJ BELIH SUŽENJ

V kairski ječi je umrl na srčni kaji znani Ibrahim El Harbi, ki je imel priimek "kralja trgovcev z belimi sužnjami". Dolgo, zločinsko udejstvovanje tega mednarodnega razbojnika je zavito v pravo pravljično meglo. Dokazano je nedvomno, da je živel od prodaje sužnjev že njegov oče, veleposestnik v egiptski pokrajini Asuanu. S tolpo dobro oboroženih Arabcev je napadal sosednji Sudan in ujel in prodal na tisoče zamorcev. S 17. leti se je udeležil Ibrahim tega "posla" in kmalu je izpremenil dotedanje očetove razbojniške napade v redno trgovsko velepodjetje. Povsod je imel svoje vohune in lastne karavane. Njegov dom v vasi Šatormi je postal mednarodni sejem za črnce. Toda l. 1898. je bila ta obrt prepovedana in so Angleži obesili vse "mrharjev", kakor so pravili trgovcem s sužnji. Ibrahim je ušel tej usodi, ker se je v pijanosti sprl z očetom, vernim muslimanom. Z revolverjem v roki ga je oče napodil od hiše. Ibrahim se je preselil v Kairo in namesto črncev je pričel prodajati bele ženske. Zalagal je z "živim blagom" vseh pet delov sveta. Bele ženske: Poljakinje, Židinje, Nemke in jugoslovanske služkinje iz Kare oz. Aleksandrije je prodajal v Damask, Bejrut Indijo, Ameriko. Nasprotno so romale črne žene iz Sudana, Senegalije, Konga — v Evropo. Ibrahimu so služili tisoči detektivov, blagajnikov in nadzornikov po vsem svetu. Samo v Kairi je delalo pri njem 50 knjigovodij. V posebnem zlatem plašču je nastopal kot sodnik svojih nastavljencev in sužnjev ter je včasih odredil tudi ustrelitev. To je izvrševala Ibrahimova garda. V razbojnikovih kleteh so našli trupla dveh od lakote umrlih Francozinj in več zamork. Obsojene so bile na mučno smrt zaradi "trme in veleizdaje". Policija se je Ibrahima bala. Njegove žrtve so molčale pred sodniki, ker so bile v strahu za življenje. Več policijskih komisarjev je od Ibrahima prejemalo stalno plačo. Vedel je za vsak korak policije in je postajal vedno vplivnejši. Leta 1912. je imel v Kairi do 300 prostitutk. Vojna mu je pripomogla do novega razcveta. Prodal je na fronti do 1200 deklet in leta 1918. je imel v Egiptu 180 javnih hiš. Aretirali so ga slučajno. V pijanosti se je potepal po ulici. A čim je prišel v ječo, se je vsula toča pritožb. Obsojen je bil na doživljensko prisilno delo in ves Egipt se je oddahnil.

Ibrahim je zapustil 150 hiš in barak v vrednosti celega milijona funtov, za 120 tisoč funtov pohištva, 100 tisoč funtov gotovine in veliko draguljev ter zlatnine. Za dedščino se pravdajo njegov brat in dva baje posinovljena tujca. Zastopajo jih najvplivnejši kairski odvetniki in je ves Egipt radoveden na izid te pravde za milijone "največjega mrharja".

KJE SE NAHAJA moj brat JOHN ANZELC, doma iz Studenca na Blokah. Pred petimi leti je bil nekje v državi Colorado, najbrže v Leadville. Zato prosim naše rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi sporoči, zakar mu bom zelo hvaležen. — **Frank Anzelc, 101 Victoria St., Lachine, Que., Canada.** (3x 13.14.15)

"Nas in Rusov je stošestdeset milijonov," — je rekel Črnogorec, ko je hotel poveličati svoj narod. Vseh Slovanov skupaj je dosti več kot stošestdeset milijonov. Podrobnosti o tem lahko čitate v članku "Družina slovanskih narodov", ki je izšel v Slovensko-Amerikanskem Koledarju za leto 1930. Stane 50 centov. — Knjigarna "Glas Naroda", 216 W. 18 Street, New York, N. Y. : : : : : : : :

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

STRIČEK IZ AMERIKE

"Striček, ali ga naročimo še?"

"Kaj, da bi ga še? — Pa ga dajmo!"

"Po čokolade nam kupiš, klobas naročiš in kovače nam daš".

Okrog strica iz Amerike, ki je sedel v neki gostilni v Kolodvorski ulici je, bila zbrana pisana družba. Na uho mu je sepetala vedno prijazna in ljubezniva Marička G. Od druge strani mu je mežikala Ivanka Z. Tretja Milka R. ga je vsak čas pobožala po temenu, vmes pa sta se oglašala njegov "necak" Drejo L. in znanec France K. Družba je bila na moč razigrana, včasih so kakšno zapeli ali prikimali moža, ki je zaigral na klavir. Natakarica je bila izredno ustrežljiva in je nosila na mizo liter za litrom. V kuhinji so se sukali okrog štedilnika in donašali vsak čas kaj dobrega.

"Strička" je igral 40-letni Slavko Oman, bivši trgovski pomočnik. Posegel je vsak hip v žep in metal po mizi denar in se bahal, vse dotlej, da je pristopil policijski agent, ki mu je namignil, naj stopi za njim. Oman je ubogal le nerad, vendar si ni upal cporekati. Družba je obsedela sama, kajti "striček iz Amerike" se ni več vrnil. Čez čas sta stopila v sobo še dva stražnika, ki sta pozvala tudi ostale naj jima slede. Kmalu je bila zbrana vsa pisana družba na policijski stražnici, kjer so pričeli spraševati najprvo "strička iz Amerike".

Našli so pri njem nekaj nad 1000 dinarjev gotovine.

"Kako ste prišli do denarja?"

"Prikvartal sem ga".

"V Ljubljani?"

"Da".

"Nerodna stvar. V Ljubljani niste bili, ko ste vendar izgnani iz mesta".

"Pa sem vseeno bil v Ljubljani".

Molk. Zaslišali so tudi Drejo, Franceta, Maričko, Ivanko in Milko. Ti so izpovedali, da so izsledili "strička iz Amerike" v Kolodvorski ulici. Vzel jih je s seboj, vabeč jih na gostijo. Seveda so se takoj odzvali, pa so morali na policijo baš, ko naj bi postalo najbolj fletno.

Po kratkem zaslišanju so jih izpustili, dočim so že 19-krat predkaznovanega Omana pridržali v zaporu. Ker mu nisi mogli verjeti, da je denar zares priigral in se je Oman pozneje tekom zaslišavanja izpozabil ter povedal, da se je mudil pred par dnevi pri neki poznani rodbini v Pirničah pri Medvodah. Policijski nadzornik Matko Močnik se je odločil, da odide tja na poizvedovanje. V Pirničah je izvedel, pri ženi delavca Ivanki K., da hrani Oman pri njej 4600 Din.

"Spravil jih je tu, rekoč, da je bolje tako, ker mu jih sicer lahko kdo ukrade".

Nadzornik se je odpeljal nazaj v Ljubljano in pričel Omana znova zaslišavati.

"Kaj boste, ne trudite se, priznajte pošteno, kje ste denar dobili".

Videč okrog sebe samo resne obraze, se je Oman končno vdal in povedal, da si je pridobil denar kar takole mimogrede...

"Dne 11. decembra sem prišel iz zapora. Postopal sem nekaj časa po Ljubljani, nato pa sem se 15. dec. odpeljal na Gorenjsko, kjer sem se potikal okrog Cerkelj. Zvečer sem prišel v Dvorje, kjer sem videl v neki gostilni odprta vrata v gornje nadstropje. Bil sem sam, pa sem se podal v sobo, ugledal na omari ročno torbico, jo vzel in izginil zopet pri vratih na prosto. Nihče me ni videl. Hitec po cesti, sem zunaj na polju torbico odprl in preštel denar. Bilo je okrog 10,000 Din. Če sem bil vesel, vprašate?

"Ej, menda! Komaj sem utegnil pogledati in razbrati iz nekih listin, da je denar last gostilničarke in trgovke Angele Preša. Pridirjal sem v Kranj, se oglasil mimogrede v neki gostilni, se nato odpeljal v Medvode, se oglasil v Pirničah in se odpeljal nato v Ljubljano. Tu sem zbral okrog sebe stare poznance in poznanke, jih zabaval kot "Striček iz Amerike", zdaj pa je te pesmi konec in me imate zopet tu..."

Po končanem zaslišanu so sestavili protokol k Omanu je pristopil stražnik in sat zopet odšla na sodišče, tja, od koder so ga spustili šele pred kratkim.

SEDEM LET BREZ DEŽJA

"Sidney Manchester" poroča, da nisc videli v mestu Mount Morgan v Avstraliji že nad sedem let dežja. Redkokdaj so našli otroci na cesti žabo. Če so jo spustili v vodo, je utonila: žabe v teh krajih so se popolnoma odvadile plavanja! Voda se deli iz mestnega vodovoda v strogo določenih količinah. Kopanje je ostro prepovedano. Lastniki kopalnic lahko čakajo na naliv ki bi jim napolnil strešne cisterne. Ko se oblačijo otroci za šolo, jim matere brišejo obraze z vlažno cunjo ali rokavico. V jutranjih urah imajo vedno najmanj vode, ker jo deli mesto šele ob 9. uri.

OTOK RAKOV IN PODGAN

V Sydney (Avstralija) so prispeli ponesrečenci z ladje 'Norwich City', ki se je raztreščila v Tihem oceanu. Rešeni pripovedujejo grozotno reči o katastrofi, ki jih je zadela. Parnik je zadel ob koralno čer kakšnih 200 m od neobljudenega otoka iz Gardnerjeve skupine. Ker je bilo morje zelo razburkano, se je parnik kmalu napolnil z vodo in potopil. Treba se je bilo hitro rešiti na otok, čeprav je bila bibavica silna in je v morju kar mrgolelo somov. Enajst ljudi so somi tudi požrli. Ostali so s težavo dospeli do otoka, kjer jih je pa čakalo polno novih grozot. Otok je namreč prava naseibina rakov in podgan, ki jih je tu na milijone. Vse je gomazalo od njih. Ponesrečenci so morali zgraditi cele barikade proti tej golazni in vzdrževati stalno stražo, dostikrat pa je prišlo do ljutih spopadov z gnusno živadjo, pri katerih niso vse palice nič zalegle, da ne bi napadenci odnesli bolestnih ugrizov in vščipcev. Šele po štirih dneh in nočeh je prispela ladja, ki je nesrečneže rešila iz tega pekla.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom in rojakinjam naznanjam, da sem prevzel

MESNICO

od dobro poznatega **Josipa Šetina na 3836 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio**, kjer bom tudi jaz vedno gledal da bom odjemalce dobro postregel z vsakovrstnim svežim in doma prekajenim mesom. Pošiljam tudi na vse kraje **fino suho meso, klobase, plečeta in šunke.**

Zato se priporočam za naročila, posebno pa še rojakom iz mojega okraja Fara pri Kočevju. Moje geslo je: dobro blago in cene zmerne.

JOHN BAUER,
3836 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
(2x 13&16)

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE

za leto 1930

so izšle. Oni, ki so jih prej naročili, sojih dobili direktno od Vodnikove družbe v Ljubljani, mi pa prodajamo zbirko štirih knjig za

$1.50

KNJIGE SO NASLEDNJE:

VODNIKOVA PRATIKA

vsebuje veliko zanimivosti iz naravoslovja, narodopisja, fizike ter razne dragocene nasvete za hišo in dom.

V BORBI ZA JUGOSLAVIJO

Ta knjiga bo posebno zanimala ameriške Slovence, ker je v nji več zanimivih slik ameriških Jugoslovanov, ki so se med vojno zavzemali za Jugoslavijo.

LEČJOV GRAD

— je zanimiva povest mladega pisatelja JUŠA KOZAKA.

ZGREŠENI CILJI

bodo zanimali slehernega čitatelja. Pisatelj Slavko Savinšek je zajel snov za svojo povest globoko iz življenja.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 West 18 Street New York, N. Y.

Najdenka.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Nato pa je prišel zopet Hanno Reinshagen ter napolnil hišo s svojo živahnostjo. Bil je širokopleč, velik in plavolas mladi mož, iz katerega sta sijala moč in zdravje. Iz njega je izhajalo nekaj zmagovitega in neodoljivega.

Z nedeljo opoldne so povabili h kosilu mladega pastorja, kot so imeli navado storiti enkrat na mesec.

Inga pa je povabila par prijateljic k kavi. Par poletnih tednov, do konca septembra, bo hitro minulo in ta čas so hoteli porabiti skupaj tako pogosto kot le mogoče.

Ebba je šla rada na grad. Nosila je zelo čedno, belo obleko, s polovičnimi rokavi ter globoko izrezano.

Krasno je izgledala v njej in z začudenjem so zrli učiteljevi za njo, kajti vsakdo je je moral občudovati.

— Ah, če bi jo stariši videli sedaj! — je rekel učitelj iz svojih misli. Zadel pa je na skoro sovražni pogled svoje žene, ki je razburjena odgovorila:

— Stariši Ebbe? Mi smo stariši Ebbe! Drugih starišev nima! Kljub temu pa sta živela v stalnem strahu, da jima bodo nekega dne skušali ugrabiti Ebbo. Borila se bosta za tega otroka, kot levinja za svojega mladiča!

Nekaj za skrb in strah je morala vendar imeti gospa Berta!

Polna nestrpnosti je odšla Inga prijateljici nasproti za par korakov. Tik pred vhodom v park sta se srečali ter korakali priročno po parku proti gradu. Grofica se je umaknila, da se odpočije, dočim so gospodje razpravljali o vseh modnih vprašanjih. Inga se je pri tem čutila popolnoma odvečno.

Obe dami sta pripravili pod košatim drevesom mizo za kavo. Inga si je poleti izbrala vsaki dan kak drugi prostor v priljubljenem parku, kjer so pili kavo ter se drugače zabavali.

Že zgodaj zjutraj je napekla gospodična več potic, ki so stale sedaj na pogrnjeni mizi.

Avgustovsko solnce je ležalo na livadi in opojno so cvetele rože na velikem rondelu.

Medtem ko je Ebba pripravila stroj za kavo, je prebudila Inga mater ter poklicala gospode k kavi. Od mračnega ozadja se je dvigavala prelestna postava Ebbe. Med njene lase se je prikradel solnčni žarek ter se igral z njenimi lasmi.

Naravnost presenetljivo je učinkovala prikazen te deklice. Hanno je čutil to kot razodetje. Kot prikovan je obstal, dočim sta grof in mladi duhovnik odšla naprej, ne brigajoča se na nikogar, kajti zaposlena sta bila z zelo živahnim govorom.

To je bila torej Ebba Lenc, mali škratelj iz učiteljeve niše, za katero se ni nikdar brigal!

Kako zelo se je razvila ta deklica!

Še nikdar poprej ni videl tako čudovite lepote! Z enim samim pogledom jo je objel. Ta čudovito rasla, vitka deklica z bledim, ovalnim obrazom in sinjimi očmi — kje neki jo to videl?

Na svoj neprisiljeni način jo je nato pozdravil, nakar je vprašal, če se ga še kaj spominja?

— Seveda! — je vzkliknila Inga, vesela, — nikdar ni pozabila Ebba, da si njo in mene vedno imenoval "neumne gospe". Na smrt razžaljena je bila!

—O, potem si moram prizadevati, da zopet popravim zločin! — Naknadno te prosim odpuščanja, a v opravičilo lahko navedeš, da je bila goska zame vedno pojem velikega užitka — kajti jaz sem hotel mladi dami izkazati s tem le veliko spoštovanje.

Pričeli so se smejati. Sedeli so udobno pod košatim drevesom ter uživali nedeljski mir.

— Kako krasno je vendar pri nas! — je rekla Inga. — Mama, zelo težko si mislim, da nas ne bo več tukaj v štirih tednih. Ali mora biti tako? Jaz bi ne šla rada proč!

— Da, dete moje, mora biti. Ti moraš videti nekoliko sveta. — V Draždanih se že vesele na nas. Moja prijateljica, baronica Brandeck, se zelo zanima zate. Potom nje boš imela tudi skoro preveč zabav. Ona je zelo vesela in njene prireditve so vedno zelo originalne! Pri njej se ne more človek nikdar dolgočasiti!

— Ali ima tvoja prijateljica sina, mama? — je vprašal Hanno.

— Ti vendar veš, Hanno! Mladi baron Brandeck je zelo eleganten. Zelo je tudi priljubljen pri damah.

— Svojo družbo v kopališču hočeš torej obnoviti, mama, ker ti zelo ugaja!

— To znanstvo je staro že več let, Hanno, — je poudarila grofica. — Želim si, da bi gospodo že preje spoznal. Mene veseli zelo, da bomo našli v Draždanih takoj primerno družbino!...

Inga je pazila na pogovor med bratom in materjo in prvikrat ji je prišla na misel, da jo najbrž hočejo oženiti. Mogoče so že za njenim hrbtom razpolagali z njo! Iz tega izvira živahna korešpondenca matere z baronico, katero so pred par leti spoznali v Kissingen. Kako zelo je sovražila tega "elegantnega, mladega barona Brandecka", čeprav ga ni niti poznala! Njena veselost je popolnoma izginila. Poročili je ne bodo kar tako, brez ljubezni. Postala je nenotela tiha in molčeča. Tudi Ebba se ni mogla danes neprisiljeno obnašati. Oči brata prijateljice so počivali na njej tako ustrajno, da se je čutila moteno ter se vsled tega izognila srečati te gospodske oči.

Povečerjali so. Pastor je igral na željo grofice na klavirju Beethovena. Dame odšle z njim v godbeni salon, dočim sta grof in Hanno obsedela na terasi ter pila hladno pijačo.

Velika tišina je vladala po prostoru, v katerega so prihajali le odsviti svetilke na klavirju. Vsi predmeti so izginjali v nedoločno temo in vsakdo je užival moč glasov. Inga je ležala na velikem stolu. Medtem je lahko povsem neopaženo opazovala obraz mladega duhovnika, ki je bil popolnoma osvetljen od svetilke.

Srce ji je postalo zelo mehko. Izpolnjeval je vse njene misli in če bi njega ne smela vzeti, — bi sploh nikdar ne vzela nikogar. Mama ima lahko z njo Bog ve koliko načrtov, a ona se ne bo nikdar uklonila.

Ebba je stala pri širokem, odprtem oknu, ki se je odpiralo na teraso. Kako so peli in vriskali glasovi klavirja, pod spretnimi prsti Kristela! S tako unemo ga ni še nikdar slišala igrati!

— Krasno! — je vzdihnila grofica za napol zaprtimi očmi, ko je sedela na stolu ter požirala godbo Kristela.

Ebba poleg nje se je naenkrat stresla. Neka vroča roka se je položila na njeno ramo. Bila je roka Hanna, ki je stal tik poleg nje. Stopila je nehote korak nazaj, dočim se je kazal na njenem obrazu odpor.

— Krasno! — je ponovil Hanno. — Vaš brat je umetnik, kajti njegova igra je privabila celo mene, ki nisem niti malo muzikaličen.

Obrnila je proti njemu svoj obraz, kajti veselila jo je hvala, katero je izustil nad njenim bratom. Ko pa je zrla v njegove oči, je vedela takoj, da ni bilo mišljeno tako in to, kar je hotela izgovoriti, je ostalo popolnoma neizgovorjeno.

Nikaka beseda ni mogla priti preko njenih ustnic.

Plaho je stopila od okna ter proti Ingi ter se naslonila k prijateljici.

*

(Dalje prihodnjič.)

Možnost naselitve drugih svetov.

Prizadevanja prof. Obertha za raketni polet v vsemirje so v javnosti vzbudila veliko zanimanje za neznani svet izven območja naše zemlje in zvezdoslovci vseh narodov marljivo proučujejo prilike, ki bi omogočile človeštvu, da doseže kak drug svet.

Priznani ruski zvezdoslovec V. V. Stratonov, ki živi v Pragi, veruje v uspeh Oberthovih poskusov in izjavlja, da so poleti na druge planete le še vprašanje časa. Oberthovi poskusi so uresničljivi in temelje na pravilnih dognanjih. Vendar prof. Stratonov ne veruje v polet na mesec, ker tam ni zraka in bi ljudje tam ne mogli obstati.

Morda bi se v bodočih časih temu dalo odpomoči s skafandri, t. j. pripravami, ki jih imajo potapljači, ako bi bile te priprave opremljene z zadostno količino stisnjenega zraka. Vendar bi bilo tudi v tem primeru bivanje na mesecu le prehodnega značaja.

Že danes na zemlji preko 2000 milijonov ljudi, čez nekoliko stoletij pa bo zemlja tako preobljudena, da bo moralo človeštvo misliti na izseljevanje na sosednje planete, kakor se danes seli iz Evrope v Ameriko. V to svrho si bodo morali ljudje izbrati planet, ki bi bil po svojih življenskih prilikah najbolj podoben zemlji. Tak planet pa ni Mars, kakor se je doslej splošno mislilo, ker znaša tam srednja toplota 15 stopinj pod ničlo, marveč bolj oddaljeni planet Venera, katere srednja temperatura dosega 24 stopinj Celzija nad ničlo tedaj toplota, kakršna vlada na zemlji le ob ravniku.

Na Marsu tudi ni vode in atmosferični tlak znaša komaj eno četrtino normalnega zračnega tlaka, kakršnega je vajeno človeško telo in ki vlada pri nas le na najvišjih gorah. Kar se tiče Venere, so prilike na njej najbrž zelo ugodne. Veliki madeži na Veneri niso gore, kakor se je doslej mislilo, ampak oblaki, kar znači, da so pod njimi morja, ki izparivajo megle in oblake.

Na Veneri je dosti vode in tudi zračni tlak je tam približno tak, kakor na zemlji. Prof. Stratonov je mnenja da bi se prvi naseljenci na Veneri morali naseliti ob obeh njenih tečajih, kjer je vsekakor hladneje, in šele nadaljnje generacije bi se lahko naselile bližje k ravniku, ko bi se privadil njih organizem na toploto in posebnosti podnebja.

To vse že ni več smešna fantazija, kajti medplanetarni polet je danes v svojem razvoju skoro tam, kjer je bilo letalstvo pred kakimi 35 leti. Profesor Stratonov vidi največjo težkočo v tem, kako bi se človek prilagodil veliki brzini poleta. Brzina sama človeškemu telesu ne škoduje, saj se zemeljska obla vrti s hitrostjo 30 km na sekundo. — Vendar pa povečanje hitrosti povzroča krvavenje, oči izstopajo iz jamic in pojavljajo se tudi druge nevšečnosti. Morda bi se temu dalo odpomoči, da bi se ljudje v posebnih aparatih navadili postopoma na večje pospeševane hitrosti. Priprave bi se sredobežno vrtele z vedno večjo hitrostjo.

Za možnost naselitve Venere bi bilo treba tudi ugotoviti, da-li je na tem planetu kako življenje, kar pa za sedaj ni mogoče, ker Venero stalo obdajajo svetlejši in temnejši oblaki. "Taka pa je tudi naša zemlja," pravi prof. Stratonov, "in vendar živimo na njej."

NOVI VIDIKI V BOJU S TUBERKULOZO

V "Science News Letter" je izšel članek ravnatelja washingtonskega "Science Service" Edvina E. Slossona o novih uspehih protituberkuloznega boja v Ameriki. Slosson piše:

Vse organizacije, ki so se doslej v Zedinjenih državah bavila vsaka za se z bojem zoper tuberkulozne bacile, so se zednile pod vodstvom Raziskovalnega komiteja ameriške protituberkulozne zveze za sistematičen vojni pohod proti tuberkulozi. Več kot sto kemikov, bakteriologov, drugistov, fiziologov in zdravnikov v vsej Severni Ameriki skuša sedaj izvesti enoten ofenzivni načrt. Njihov prvi cilj je bil odkriti vzrok bolezni. Ko so to dosegli, je krenilo njihovo raziskovanje na drugo, končnemu smotru bližjo pot: na iskanje sredstva, ki bi ta vzrok odpravilo in ozdravilo nesrečno jetiko.

Že dolgo je znano, da je tuberkuloza v zvezi z nekimi rastlinskimi paraziti, bacili, ki se vgnezdijo v stanicah pljuč ali kakega drugega dela telesa in tvorijo v obliki majhnih vozlov gnezda oziroma kolonije, ki jih imenujemo tuberkule. Toda kaj je krivo, da te majčkene živi zlomijo krepko moč mladega človeka? Kako to, da majhna kolonija teh mikroskopsko drobnih vsiljencev povzroča vročico in potenje, splošno oslabljenje in hiranje celega telesa? Ali ga zastrupljajo? Ali povzročajo škodo živi ali mrtvi bacili? Iz česa obstoje te živi? Kaj izločajo iz sebe, dokler so živi? Kaj ostaja za njimi, ko poginejo?

Prvi korak z raziskavanju tuberkuloze je bila analiza teh bacilov. Dve velika tovarnarja medicinskih izdelkov sta ponudila komiteju poljubne količine materijala za analize. Dognalo se je, da se da tuberkulozni bacil v nasprotju z mnogimi drugimi bacil gojiti tudi izven živalskih organizmov. Uspeva v steklenici, ki vsebuje nekatere kemikalije.

Naše raziskavanje je prineslo že dva presenetljiva izsledka.

Med toksičnimi sestavinami tuberkuloznih bacilov so našli dve substanci, ki spadata v najbolj znanih hraniv in sicer: doslej neznana mast, ki jo tvorijo tuberkuli in takisto doslej neznan sladkor, ki lahko ob nekaterih okoliščinah deluje smrtilno.

Vse doslej odkrite vrste maščobe in sladkorja so redilne in neškodljive. Sedaj odkrita mast pa tvori, če jo injiciramo v telo kakšne živali, enako vrsto tuberkulov kakor jih tvorijo živi bacili. Ta maščoba seveda ni živa z zapletenim čistilnim procesom so jo ločili od vseh drugih substanc. Njo bo mogoče proizvajati umetno iz mineralnih substanc, ker vsebuje iste prvine kot navadne maščobe, samo po svoji sestavi je enako maščobnim kislinam hraniv, n. pr. stearinovi kislini. Ta vrsta masti torej lahko povzroči tiste majhne vozle, ki so tako značilni za bolezen in ki smo jih doslej našli samo v kolonijah živih bacilov. Če injiciramo to mast v kak organizem, je prvi učinek ta, da se vzpodbudi rast posebnih vrst krvnih stanic, v katerih živi tuberkulozni bacil. Nenormalno pomnožitev teh stanic poruši ravnotežje v telesnem staničeju in tako povzroči bolezenske znake.

Drugo odkritje je še bolj presenetljivo. Gre za značilno vrsto sladkorja; če ga vbrizgamo v kri tuberkulozne živali, tedaj žival takoj pogine. Pri neinficirani živali pa je ta morilna snov začudo nedolžna. Ta sladkor je bel prašek, ki se na videz nič ne razločuje od raznih nedolžnih praškov te barve; ima malce sladkast okus in obstoji iz istih prvin kot druge vrste sladkorja, tako da je prav za prav čudno, da ima strupene lastnosti. Zdi se, da vpliva naravnost na tako zvane priobisti, kar je vzrok potenja in vročice.

To pa ni edini primer, da se je v bolezenskih kaleh izsledil sladkor; še nedavno so izločili iz materiala pneumonije več neznanih vrst sladkorja.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18 Street

New York City

BREZPLAČNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se žele naučiti angleški in hočejo postati državljani Združenih držav. Oglasite se za pojasnila v ljudski šoli štv. 27, East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12., soba štv. 308, ali pa v ponedeljek in sredo ob 3. do 5., soba 413.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejemate, je razvidno, kdaj Vam je naročnina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO
Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, John Germ, Frank Janesh, A. Saftič.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA
Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS
Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blish, J. Bevčič, Mrs. F. Laurich, Andrew Spiljar.
Cicero, J. Fabian.
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich, J. Zaletel, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovšek in Jože Zelenc.

KANSAS
Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Žagar.

MARYLAND
Steyer, J. Černe.
Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

Kretanje Parnikov
— Shipping News —

14. januarja: Napoli, Genova
15. januarja: America, Cherbourg, Bremen
16. januarja: Muenchen, Cherbourg, Bremen
17. januarja: Ile de France, Havre
18. januarja: Aquitania, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg, Bremen; Cleveland, Cherbourg, Hamburg
22. januarja: Conte Biancamano, Napoli, Genova
23. januarja: Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen
24. januarja: Paris, Havre; Westernland, Cherbourg, Antwerpen
29. januarja: George Washington, Cherbourg, Bremen
30. januarja: Berlin, Cherbourg, Bremen
31. januarja: Bremen, Cherbourg, Bremen; Olympic, Cherbourg; Roma, Napoli, Genova

1. februarja: St. Louis, Cherbourg, Hamburg; President Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Minnetonka, Boulogne sur Mer
6. februarja: Dresden, Boulogne sur Mer, Bremen
7. februarja: Ile de France, Havre
8. februarja: Aquitania, Cherbourg; Milwaukee, Cherbourg, Hamburg; Conte Grande, Napoli, Genova
12. februarja: America, Cherbourg, Bremen
13. februarja: Muenchen, Cherbourg, Bremen
14. februarja: Saturnia, Trst
15. februarja: Republic, Cherbourg, Bremen; Minnewaska, Cherbourg
19. februarja: President Harding, Cherbourg, Bremen
20. februarja: Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen
21. februarja: Paris, Havre; Majestic, Cherbourg; Bremen, Cherbourg, Bremen; Westernland, Cherbourg; Agustus, Napoli, Genova
22. februarja: Cleveland, Cherbourg, Hamburg
26. februarja: George Washington, Cherbourg, Hamburg
27. februarja: Berlin, Cherbourg, Bremen

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

ILE DE FRANCE 17. jan.; 7. feb. (7 P. M.) (1 P. M.)

PARIS 24. jan.; 21. februarja (5 P. M.) (1 P. M.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnosti — Pijača in slavna francoska kuhinja, izredno niske cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE

19 STATE STREET NEW YORK, N. Y.

MICHIGAN
Calumet, M. F. Kobe
Detroit, J. Barich, Ant. Janezich

MINNESOTA
Chisholmn, Frank Gouže, A. Panian, Frank Pucelj.
Ely, Jos. J. Peshel, Fr Sekula.
Eveleth, Louis Gouže.
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatich.
Sheboygan, John Zorman.
West Allis, Frank Skok.

MISSOURI
St. Louis, A. Nabrgoj

MONTANA
Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA
Omaha, P. Broderick.

NEW YORK
Gowanda, Karl Sternisha.
Little Falls, Frank Masle.

OHIO
Barberton, Jonn Balant, Joe Hiti
Cleveland, Anton Bobek, Chas Karlinger, Louis Rudman, Anton Simcich, Math. Slapnik.
Euclid, F. Bajt.
Girard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Kunše
Niles, Frank Kogovšek.
Warren, Mrs. F. Rachar.
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON
Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA:
Ambridge, Frank Jakše.
Bessemer, Louis Hribar.
Braddock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.
Claridge, A. Jerin.
Conemaugh, J. Brezovec, V. Rovanšek.
Crafton, Fr. Machek.
Export, G. Previč, Louis Jupančič, A. Skerlj.
Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamin.
Greensburg, Frank Novak.
Homer City in okolico, Frank Ferenchack
Irwin, Mike Paushek.
Johnstown, John Polanc, Martin Koroshetz.
Krayn, Ant. Tauželj.
Luzerne, Frank Balloch.
Manor, Fr. Demshar.
Meadow Lands, J. Koprivšek.
Midway, John Žust.
Moon Run, Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Z. Jakshe, Vinc. Arh in U. Jakobich, J. Pogačar.
Presto, F. B. Demshar.
Reading, J. Pezdirc.
Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schifrer.
West Newton, Joseph Jovan
Willock, J. Peternel.

UTAH
Helper, Fr. Krebs.

WEST VIRGINIA:
Williams River, Anton Svet

WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Fratnik in Jos. Koren.
Racine in okolico, Frank Jelenc.

WYOMING
Rock Springs, Louis Taucher.
Diamondville, F. Lumbert.

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda:
Za eno leto $6.; za pol leta $3.; za štiri mesece $2.; za četrt leta $1.50.
New York City je $7. celo leto.
Naročnina za Evropo je $7. za celo leto

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE